

Wojna francusko-pruska i zjednoczenie Niemiec

Wojna francusko-pruska i zjednoczenie Niemiec

Po zwycięstwie Prus nad Austrią rozpoczął się proces zjednoczenia Niemiec. Jednak by go dokończyć, Bismarck musiał całkowicie podporządkować sobie państwa południowoniemieckie. Najlepszym sposobem była wojna z Francją, która z kolei nie chciała dopuścić do zbytowego wzmocnienia Prus. Zresztą polityka Napoleona III była coraz bardziej agresywna, czego dowodem mogła być próba zajęcia Luksemburga. Spowodowało to wzmocnienie nastrojów antyfrancuskich w społeczeństwie niemieckim.

Bezpośrednim pretekstem do wybuchu wojny była sprawa tronu hiszpańskiego. Po obaleniu rządów Izabeli II, zaproponowano tron Leopoldowi z pruskiej dynastii Hohenzollernów. Spowodowało to oczywiście protesty Francji, obawiającej się oskrzydlenia przez Prusy. W wyniku działań Francji, Leopold wycofał swoją kandydaturę, jednak Francuzi domagali się zobowiązania, że król pruski Wilhelm nie będzie w przyszłości wysuwał podobnych kandydatur. W uzdrowisku Ems odbyły się rozmowy francusko-pruskie, których odpowiednio zredagowaną i skróconą (na polecenie Bismarcka) treść, opublikowano w pruskiej prasie. Po przeredagowaniu były one tak obraźliwe dla Francji, że ta uznała to za casus belli i wypowiedziała wojnę Prusom. Był to wielki sukces dyplomatyczny Bismarcka, który wykazał przez to, że to Francja dążyła do wojny (choć w praktyce to Prusy były zainteresowane wybuchem konfliktu).

W lipcu 1870 roku Francja wypowiedziała Prusom wojnę, co oznaczało automatyczne przystąpienie do wojny wszystkich państw niemieckich. Wojna szybko wykazała wyższość pruskiej techniki wojennej. Przełomem była kapitulacja 2 IX 1870 85 tysięcznej armii francuskiej uwięzionej w Sedanie (Napoleon wzięty do niewoli). Po tej klęsce wybuchło we Francji powstanie ludowe i powołano do życia III Republikę. Bismarck chciał kontynuować działania wojenne, spotkało się to jednak z negatywnym odbiorem innych mocarstw. Kapitulacja nastąpiła 28 I 1871 r. wraz z podpisaniem zawieszenia broni. Ostateczny traktat pokojowy podpisano 10 V 1871 r. Zgodnie z jego postanowieniami Alzacja i Lotaryngia zostały przyłączone do Niemiec, nałożono na Francję kontrybucję w wysokości 5 miliardów Franków z złocie płatną do 2 III 1874. Przewidziano także defiladę wojsk niemieckich na Polach Elizejskich. Pokój ten był więc bardzo upokarzający dla Francuzów, mimo, że straty terytorialne nie były tak wielkie.

Już w trakcie ostatniego etapu wojny Bismarck podpisał szereg bilateralnych umów z państwami południowoniemieckimi o zjednoczeniu ich ze Związkiem Północnoniemieckim. 18 I 1871 r. w Wersalu, gdzie mieściła się kwatera główna doszło do powstania Cesarstwa Niemieckiego zwanego też II Rzeszą. Książęta niemieccy oficjalnie poprosili Wilhelma I o bycie cesarzem. Choć Wilhelm I ciągle nie był pewny czy chce przyjąć koronę (chciał to uczynić, ale po zgodzie Zgromadzenia Związkowego) ostatecznie przeważał fakt, że władzę proponowali mu książęta niemieccy. Zgodnie z założeniem władza miała być sprawowana przez cesarza w ich imieniu

Skutki zjednoczenia Niemiec

Powstanie II Rzeszy diametralnie zmieniło układ sił Europy XIX wieku. Powstało nowe państwo, które bardzo szybko miało zacząć zyskiwać coraz większą rolę w Europie i na świecie. Poprzez powstanie Niemiec, państwa europejskie straciły wiele ze swych wpływów w Europie, co częściowo popchnęło je do skierowania swojej ekspansji poza kontynent. Bitwa pod Sedanem bezpowrotnie zniszczyła mit Wielkiej Francji i doprowadziła do powstania w miejsce II Cesarstwa, III Republiki. Można uznać, że zjednoczenie Niemiec było jednym z głównych powodów dwóch wielkich konfliktów światowych, jakie miały się wydarzyć w następnym stuleciu.